

Ana Mari Aldazabal Guridi

*Eibar, Gipuzkoa
(1924)*

Aurkibidea

Biografia

Eibarren jaio zen, Ibarkurutzean. Hantxe bizi izan da 40 urtez eta beste 40 urtez Bidebarrieta kalean. Gurasoak eibartarrak ziren eta zazpi anai-arreba izan zituen. Ibarkurutzeko eskolan ikasi zuen (Alondeggi zaharrean) eta gerora Jardinetako eskolak inauguratu zituen Errepublikako sasoian. Oso ondo gogoratzen ditu Ibarkurutzeko eta Bidebarrieta inguruko kontuak, baita Matxariko zelaiak eta erreka ere.

Zintak

EIB-023

- **Proiektua:** Eibarko ahozko ondarea
- **Elkarrizketatzailea(k):** Sarasua Aranberri, Asier
- **Data:** 2007-12-19
- **Iraupena:** 35 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Etxeberria, Idoia
- **Transkribatzailea(k):** De Castro Arizmendiarrjeta, Beñat
- **Emalea:** Sarasua Aranberri, Asier

Pasarteak

1. Ibarkurutzeko iturria

- **Erref:** EIB-023/003
- **Iraupena:** 0:03:39. **Hasi:** 00:01:06. **Bukatu:** 00:04:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Aldaketak eta arazoak

Laburpena:

<p>Ibarkurutzean jaio zen, eta han bizi izan da 40 urtean. Izeba batena zen etxe osoa; gehiena saldu egin zuten. Zortzi senide ziren, eta bat moja joan zen. Kale oso polita zen lehen. Iturria, bi kanoikoa. Iturri berria egin zenean, ardoa eman zuten. Zaldiek ura edaten zuten han. Nolakoa zen iturria. Oraingo iturria jarri zutela 60 urte izango dira.</p>

2. Iturrian, ura eta hitzaldiak

- **Erref:** EIB-023/004
- **Iraupena:** 0:02:23. **Hasi:** 00:04:45. **Bukatu:** 00:07:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Aldaketak eta arazoak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak

Laburpena:

<p>Iturri berria inauguratu zutenekoa. Lehengo iturria politagoa zela dio. Ura hartzeko ere hobea. Mozkortzen zirenean, hantxe egiten zituzten diskurtsoak askok: "Juanpalabras" eta "prinpranprun". Estazio kalean paseatzen zuten. Bariantea.</p>

3. Lehengo Eibar

- **Erref:** EIB-023/005

- **Iraupena:** 0:02:52. **Hasi:** 00:07:08. **Bukatu:** 00:10:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Aldaketak eta arazoak

Laburpena:

Parrokiara joateko, aldapa igo behar zuten. Markeskoa etxea, Indianokoa. Han aldatzen ziren, dotrinara joateko. Gauza polit guztiak kendu egin dituzte. Nolakoa zen lehen Eibar. Indianokoan zein bizi zen. Markeseneko etxea. Erreginaren etxea, Arrate bidean. Moja komentua zegoen plaza dagoen tokian. Kale polita zen. Tuneltxotik bide berrietara pasatzen ziren. Zubia.

4. Ateak zabalik

- **Erref:** EIB-023/006
- **Iraupena:** 0:02:13. **Hasi:** 00:10:00. **Bukatu:** 00:12:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Aisia » Taberna giroa » Kafetegiak eta gozotegiak
- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:

<p>Bizimodua nola aldatu den. Zortzi anai-arreba ziren, eta lau bizitza zituen etxeak. Ate guztiak zabalik egoten ziren. Tiburzianeko gozo-denda famatua zen; denda ere bazen. Anparo errekadista Donostiara joaten zen.</p>

5. Aita Mandiologoikoa baserrikoa

- **Erref:** EIB-023/007
- **Iraupena:** 0:01:56. **Hasi:** 00:12:13. **Bukatu:** 00:14:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Gurasoak eibartarrak ziren, aita Mandiologoikoa baserrikoa. Osaba-izebek ez zuten umerik, eta haiengana joaten ziren. 11 urterako denak joan ziren lanera, bera izan ezik. Gazteena zelako libratu zen: josten ikasi zuen. Etxera ezkondu zen. Mutiloa eskopeta tailerreko anaia gazteenarekin ezkondu zen.

6. Umetako jolasak eta Matsaria

- **Erref:** EIB-023/009
- **Iraupena:** 0:04:36. **Hasi:** 00:15:21. **Bukatu:** 00:19:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Umetako jolasak: tortoloxak, sokasaltoa, diaboloa... Euskarazko dotrina ez zutenean, jolasean. Egunean pare bat abarketa apurtzen zituen. Konpontzera eraman behar. Ibarkurutzea kale bikoitza zen, eta han jolasten zuten. Izebaren oihal denda. Uretan ibiltzen ziren Matsarian. Igerilekua ere egin zuten. Neskak bakarrik, normalean. Bainatu ez ziren egiten, errekan; mutilak bai. Ur asko zegoen lehen. Matsaria nolakoa zen. Etxetxoak zeuden. Meriendarekin joaten ziren.

7. Labaderoa I

- **Erref:** EIB-023/010
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:19:57. **Bukatu:** 00:22:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

<p>Etxe ingurua nolakoa zen, eta erreka. Labaderoa eta parkea. Ahizpa eta ama askotan joaten ziren labaderrora. Etxean baino gehiago garbitzen zen labaderrora. Giroa. Ur beroa eramaten zuten, hotz zegoenean. Zamakolaneko etxea. Presan bainatzen ziren mutilak.</p>

8. Labaderoa II

- **Erref:** EIB-023/011
- **Iraupena:** 0:02:42. **Hasi:** 00:22:28. **Bukatu:** 00:25:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Labaderran xaboa eman eta aklatatu. "Prexiosa" lejia. Losak. Kanporako garbitzen zuten arropa emakume askok, beste etxeetarako. Maingireak, mantak... Amaren lanak. Facunda eta Antonio Urreta. Diru eske joaten zen amarengana.

9. Eskola alondegian

- **Erref:** EIB-023/012
- **Iraupena:** 0:02:55. **Hasi:** 00:25:10. **Bukatu:** 00:28:05

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:

<p>Eskolan alondegian ibili zen lehenengo. Gero, jardinetako eskoletan. Elurrarekin ezin iritsi ibiltzen ziren. Kontxa Lazpiurrekin ibili zen. Doña Maria, doña Katalina eta doña Petra ziren maistrak. Armeria eskolan ibili ziren anaiak, baina lana egin ondoren. Alondegia ahal zen modukoa zen; denak neskak ziren. Eskola mistoak gerraostekoak dira. Gerrarekin, dena akabo.</p>

10. Gerratik bueltan

- **Erref:** EIB-023/013
- **Iraupena:** 0:01:38. **Hasi:** 00:28:05. **Bukatu:** 00:29:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:

<p>Gerratik bueltan, etxea hondatuta zegoen. Barakaldo kalera joan ziren bizitzera, euren etxea konpondu bitartean. Berreraikuntza. Zinema eta dantzaldia. Bilbora joan ziren ama eta bi ahizpa. Tiburzianeko denda.</p>

Transkripzioa

- Ta gero gerriak hartu ginduzen eta gero handik etorritakuan gero Barakaldon bizi bihar izan gintzazen, hori etxiori jausitta euan bonbardeuakin-ta; ta gero han bizi gintzazen pare bat urtian edo, eta gero konpondu ebenian atzera gu geure etxera Ibarkurutzera.

- Gerratik bueltau ziñazienian eta...

- Barakaldora.

- ...eta Ibarkurutzia zelan zeuan orduan?

- Ene! jota! Ya jausitta dana, e, jausitta. Baiña ein ein zittuen; eurak etxiak, bota barik, ein ein zittuen.

- Gaiñian, orduan, zeuen etxe zaharran gaiñian?

- Bai, bai, bai. Gero Rialtua zan han oin Banko Exteriorra dauan lekuan, Rialtua, ta han euan zinia ta bailia. Bailia lehenengotik ta gero zinia. Bai, horrek nere denporan ein zittuen horrek.

- Eta gerratik bueltan, noiz bueltau ziñazien Eibarrera zuek gerratik?

- Ba gu jua gintzazen Bilboraiño bakarrik ama ta aizta bat eta neu, eta gero Barakaldora etorri gintzazen ta hantxe egon gintzazen. Gero banaka-banaka etorri zian anaiak eta gero, bueno, ba, hantxe, ahal dan moduan.

- Baiña etorri ziñazienian Eibar...

- Bueno! desastre! desastre! zegaittik Ibarkurutzian ekan konfitterixia Tiburziak. Estaziño kalian euki eban pixkaten, Gaindiaganeko aurrian, han. Gero ya ha ipini ebenian martxan, atzera pasau zan... edo ez zan pasau? Ez, ez zan pasau, ez zan pasau. Gerra aurrekua da Tiburzianeko dendia. Gerra aurrekua, e! Gerra ostekua ez, gerra aurrekua.

11. GAC bizikleta lantegia

- **Erref:** EIB-023/014
- **Iraupena:** 0:04:19. **Hasi:** 00:29:43. **Bukatu:** 00:34:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Bizikleta-fabrikak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autoak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

<p>GAC bizikleta lantegia. Osabak eta anai-arrebek han egiten zuten lana. Jatekorik ez zitzaien falta. Sei urterako bizikleta zeukan, osabak oparitutakoa; gutxi zeukaten. Automobila ere bazeukan osabak. Gauza handia zen orduan. Tiburziak karameloak eta txupeteak egiten zituen. Urdaiazpikoa eta txorizoa ere ebakitzen zituen. Seme-alabarik ez zuen Tiburziak. Gregorio pasteleroa, gerraostean. Udan, pastelak sobratzen zirenean merkeago jartzen zituzten. Kasinoa ere famoso zen.</p>

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-03-29

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com